Ч. 13 (13 911). Львів, пятниця 18. січня 1935. [illegible] Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок ч. 10. II. пов.
Конто почт. щадн. 504·060. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Сміливий голос в обороні України.

ЖЕНЕВА (Офінор). Редакція найстаршого і найвпливовішого швайцарського часопису „Журналь де Женев" випустила окремою книжкою збірку статтей, поміщених нею в часі приняття СССР до Ліги Народів, які заслуговують на найбільшу увагу української публики. Оцінюючи значіння цієї книжки, можна без перебільшення сказати, що з того часу, коли українська справа вперше станула перед Европою, вона ніколи і ніде не була поставлена з такою ясністю і з такою силою і що ще ніколи голос поневоленої України не звучав з такої високої трибуни. Статті, написані пп. Жано Мартеном, директором часопису та Пером Бріке, редактором політичного відділу і саме перечислення кількох наголовків дає поняття про їх зміст: „Україна — невральгічна точка", „Україна проти Москви", „Великий злочин" (поневолення України Москвою), „Дух Банка" (Скрівавлений привид України перед Европою) і т. п. Збірник закінчується знаменитою промовою п. Мотти, заступника Швайцарії, в якій він перед лицем усього світу протестував проти приняття Совітів до Ліги Народів, доки вони не залагодять кривди, заподіяної Україні та іншим поневоленим народам. До збірника долучені протести українських, кавказьких та туркестанських делеґатів, які в такий спосіб також набувають світового розповсюдження.

Тайна нота Франції до Німеччини.

ПАРИЖ, 17. 1. ПАТ. Вчора вечором французький амбасадор де Понсет передав державному підсекретареві фон Більовові у Берліні ноту. Нота це відповідь французького уряду на меморіял німецького уряду з вересня 1934. р. у справі східного пакту. Тоді німецький уряд не згодився підписати пакту взаїмної допомоги з кількома державами, зате висунув справу заключення договору про ненапад з Францією. Тому, що ще дотепер не оголошено тексту східного пакту, відповідь Франції, доручена німецькому урядові, не буде покищо теж оголошена.

Речинець прилучення Сарщини.

ЖЕНЕВА, 16. I. ПАТ. Сьогоднішнє засідання Ради Ліги Націй відкликано на бажання німецького уряду, який хоче, щоби женевське рішення оголошено одночасно з актом прилучення Сарщини до Німеччини. Визначення цього речинця є неможливе перед управильненням ріжних справ переходового часу. Женевські кола [illegible]ають розвязки тих справ. На думку політ. кол Франції засідання Ради Ліги, присвячене справам Сарщини, відбудеться 17. ц. м. Рада визначить день прилучення, який припаде з початком лютого ц. р.

Анґлійський уряд рішив, як повідомляють з Льондону, поладнати якнайшвидше формальности залля передачі Сарщини Німеччині, щоби не допустити до підозрінь, що Ліґа хоче проволікати справу. Одначе територія Сарщини мусить бути рішучо здемілітаризована, інакше Франція висунула би спеціяльні ґарантії безпеки.

2.000 утікачів зі Сарщини.

ПАРИЖ, 17. 1. ПАТ. Зі Сарґеміну повідомляють, що вчора почалась еміґрація мешканців басейну Сари до Франції. Поліція зі станиці у Сарґеміні дуже докладно провірювала документи утікачів. Частину еміґрантів затримали до вияснення ситуації. Здогадуються, що в найближчих двох днях покине Сарщину 2.000 осіб. 700 осіб поїде до Штрасбурґа.

Митний кордон зі Сарщиною.

БЕРЛІН, 17. 1. ПАТ. Французький ґенеральний директор митного уряду у Парижі видав розпорядок, що від 16. січня ц. р. між Францією і басейном Сари твориться митний кордон.

Погрози націонал-соціялістів.

ПАРИЖ, 17. 1. ПАТ. Авас повідомляє зі Сарбрікен, що керманич виділу внутрішніх справ адміністраційної комісії француз Гаймбурґер, який виконував свої обовязки від 14 років, отримав від Німецького Фронту письмо, що має негайно покинути своє становище. Щоденники Німецького Фронту закидають Гаймбурґерові, що припинив у діяльности одного службовика дирекції поліції за гітлерівське поздоровлення. Письмо кінчається погрозами, що коли він добровільно не уступить, його життю загрожує небезпека.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ СТАЛИ ЧЛЕНОМ МІЖНАРОДНОГО ТРИБУНАЛУ.

ВАШИНҐТОН, 17. 1. ПАТ. През. Рузвельт оголосив відручне письмо, що Злучені Держави приступають до міжнародного трибуналу справедливости в Гаґі як постійний член. Негайно по оголошенні цього відручного письма сен. Джонсон гостро критикував у сенаті през. Рузвельта заявляючи, що по приступленні до гааського трибуналу Злучені Держави повинні приступити до Ліґи Націй.

Новий лет понад океан.

ЮТРЕ, 17. 1. ПАТ. Відомі французькі летуни Кодос і Россі задумують летіти вже в суботу до Південної Америки в метою започаткувати постійну комунікацію між Францією і Ріо де Жанейро. Летуни задумують побити рекорд довжини і осягнути понад 10.000 км. у воздушній лінії.

Сенат приняв нову конституцію.

ВАРШАВА, 16. I. ПАТ. Сьогодні відбулося пленарне засідання сенату, присвячене проектові закону про конституцію.

Над звітом конституційної комісії розвинулася довша дискусія, в якій між іншими забрали голос від Українського Клюбу сенатори **Горбачевський і Макух.**

На внесення сен. Пержинського голосовано en bloc над усіми поправками комісії, причому 75 голосів заявилося за, 21 проти. Поіменне голосування над цілістю проекту конституції разом з принятими поправками дало вислід 74 за, 24 проти. Після справдження висліду голосування маршалок ствердив, що **сенат ухвалив проект конституції зі всіми поправками.**

„СІЧЕНЬ — МІСЯЦЬ РІДНОЇ ШКОЛИ!"
Добутий у місяці січні дохід з коляди, щедрівки, збірки і забав та ріжноманітних імпрез треба віддати на поширення діяльности Рідної Школи.

Внутрішні потрясення у Совітах.

Львів, 17. січня 1935.

Від відомого атентату на ленінградського диктатора Кірова по нинішній день внутрішні відносини в Совітах не тільки не уложились спокійно, але навпаки, погіршились небувало. Коли кажемо про погіршення, то не маємо на думці звичайних совітських непартійних громадян, для яких тамошні відносини все були невиносимі, але партійну еліту. Сам удатний атентат на Кірова потряс сильно передовсім комуністичною партією. Її верхівка зі Сталіном на чолі втратила голову. Вона пішла на страшні репресії передовсім у відношенні до своїх співпартійців, споміж яких вийшов атентатчик. Кореспонденти анґлійських і інших газет із Москви однодушно стверджують запаморочення умів комуністичної верхівки по атентаті. У цю верхівку вселився панічний страх і вона взялася за такі засоби боротьби з партійною „контрреволюцією", що ними спричинила не успокоєння, а навпаки сильне загострення внутрішньо-партійних відносин.

Кремлівська група потентатів зробила з Кірова непродумано великого мученика, словом комуністичного святого, хоч досі докладно ніхто не знає ні правдивих мотивів атентату на нього ні таких його великанських заслуг для партії, що давалиб пануючій комуністичній верхівці право робити з нього малощо не рівню Ленінові величину. Безсудні розстріли зовсім невинних людей, споміж яких деякі в часі атентату були в тюрмі і тому не могли до нього мати ніякого відношення, а далі масові розстріли нічим непричасних до того вбивства неросійських діячів на периферіях совітської держави потрясли сумлінням партії та спричинили в ній небезпечний фермент.

Перша зареаґувала на крівавий терор супроти членів партії молодь. У відповідь на те комуністична верхівка зарядила масові арешти серед комсомолу. В деяких вищих школах виарештували понад 50 прц. студентів, членів комсомолу. Одночасно почали переводити основну чистку серед самих верхів партії. Повикидали з її рядів старих, заслужених комуністів, представників „старої ґвардії", тобто большевицьких діячів передвоєнної доби. Всім їм закинули участь у „троцькістсько-зінов'євській" змові проти „непомильного" Сталіна. Зокрема у Ленінграді змасакрували тамошнє ҐПУ. Все те речі й події, яких досі в СССР не було. І тому не дивно, що цілий культурний світ пильно слідкує за розвитком внутрішніх подій у Совітах. Цеж бо не те, що було давніше, коли розстрілювали непартійних контрреволюціонерів, або коли „карали" чи „деґрадували" за партійні ухили поодиноких навіть дуже впливових діячів. Це й не те, що було з Троцьким, якого за програмові ериси усунули поза межі Совітів. Тепер стріляють чекістів, вигублюють фізично старих партійних діячів під замітом контреволюції.

До найвищої точки напруження дійшли внутрішньо-партійні відносини в Совітах з хвилиною коли Сталін рішив поставити перед революційний трибунал таких китів комунізму як Зінов'єв, Каменєв, Євдокімов, Бакаєв та інші. Саме перед кількома днями почався в Москві процес проти цих колишніх корифеїв воюючого комунізму. Сталін і К-о рішили, що всьому теперішньому нещастю комуністів завинили Троцький, Зінов'єв, Каменєв і товариші. Отже вони завинили, що вбили Кірова, вони завинили, що недописала ко

лективізація, вони завинили, що досі в Совітах не зуміли наладнати залізничої комунікації як слід, що на залізницях багато саботажів, і що найважніше, то вони завинили навіть у тому, що від 1-го січня ц. р. ширяться заворушення серед робітництва, яке не може докупитись хліба. Від 1-го січня ц. р., як відомо, скасували карткову систему на хліб. Його має кожний право купувати без обмеження. З хвилиною, коли щезли картки, хліб подорожів, а заробітна платня лишилася старою. Крім того хліба показалось за мало, щоби заспокоїти попит на нього. Робітники по містах невдоволені цією реформою, бо при картковій системі вони були упривілеєні. По селах велика нужда. В 1934. р. наслідком посухи був недорід на Україні, над Доном, Волгою, на Кубані і в Західній Сибірі. Держава весь хліб забрала, а тепер прийдеться село дожнвлювати теж із державних збіжевих запасів. Словом біда!

Витвореного положення комуністи опанувати не всилі і тому, як усе в аналогічних випадках, намагаються невдоволених заспокоїти терором. Убивство Кірова і викриття його виновників серед групи Зінов'єва, Каменєва й товаришів нібито й влекшило їм ситуацію. Всю вину за всі нещастя звалюють без розбору і безцеремонно на них. Та видно, що багато партійців з такою політикою Сталіна і К-о тепер уже не погоджується. І тому в партії „броженіє", тому невдоволення, тому активні виступи комсомольців проти пануючого режіму, тому невдоволені прозивають колективізацію господарським божевіллям, тому то помітні там і расколини навіть серед найвірнішої досі Сталінові формації ҐПУ. Коли вже політична большевицька поліція в самому центрі непевна і треба її кріваво десяткувати і коли для ратування положення треба аж армією послугуватись, то це знак, що з російським комунізмом недобре.

Треба було цілих сімнацять років комуністичній революції на те, щоби вона дійшла до того, що дуже нагадує наймаркантніші моменти кривавого терору французької революції проти їх таки провідників. У Франції ті події йшли бистріше. У Совітах вони йдуть повільніше, але тими самими кривавими шляхами. Не знати лише тепер, чи в наслідках доведуть до того, до чого довели були свого часу у Франції. Ставже тепер у Москві перед революційним трибуналом один із співтворців комуністичного перевороту, талановитий організатор, колишній голова комуністичного інтернаціоналу і довголітній диктатор Ленінграду Зіновєв. Чи засудять його на смерть ніхто не знає, але воно не виключене. Колись у Франції поставили були перед револ. трибунал Марата і присудили його на смерть. Скоро за ним пішов під ніж ґільотини і Робеспієр, а потім революція провалилась. Не виключене і в Совітах те, що по якому часі опиниться перед революційним трибуналом і Сталін. А за ним зможе опинитись „под стенкой" і вся комуністична революція. До того йде воно там вправді поволі, але певно. Комуністи самі себе вистрілюють. І це найвідраднійше явище наших днів. Його їм не оминути ні обійти, бо його накидує їм непереможний хід життя...

З польської преси.

„Не знаю на вас слова ганьби!"

У вчорашньому огляді польської преси ми вже згадали коротко також про другу статтю **проф. Талея Пінія** у „Веку Новім" з 17. ц. м., та стаття така просто виїмкова у польській публіцистиці відвагою думки та чесністю підходу до проблеми польсько-українських взаємин, що наводимо її в цілості:

*

„Незабутня Твоя заслуга — пише проф. Ґрабський до сердечного приятеля, — що в 1906 р., коли Австрія ввела загальні вибори до парляменту. Ти зумів успішно забезпечити польське населення Східної Галичини (Малопольскі) перед майоризацією русинів, впроваджуючи до виборчої ординації постанову, що в національно-мішаних округах будуть вибирані два посли: один від більшости і другий від меншости. В той спосіб польське населення у тих округах, в яких воно творило 25 до 30 відс., здобуло рівний голос з двократно численнішим руским населенням". Тут мала чисельна помилка: „рівний голос з три- і чотирократно численнішим руским населенням". Справді, є чим хвалитися. Стероризована Польським Колом ендеція примусила віденський уряд, який конче потребував голосів Польського Кола, прийняти ту дуже нечесну постанову, яка нечувано кривдила русинів, постанову, яка зрештою обовязувала виключно у Східній Галичині. Але свої вимоги мусіла ендеція чимось чейже у Відні хочби на око умотивувати. Про це старався вже в краю, на місці, проф. Ґрабський. Послухаймо, як:

„А я, як керманич організації партії... помагав Твоїй політиці парляментарній і соймовій, ініціюючи для підтримки Твоїх внесків і протестів віча, демонстрації, постанови міських і повітових рад та делеґації народових організацій у цілому краю".

Так, опис барвистий і правдивий. Розсилано друковані формулярі постанов, гнано до купи у першій ліпшій Вульці кількадесять людей, які здебільша не розуміли в чому річ, говорено їм підписувати під друками себе і багато інших, після чого висилано телеграми: „Три тисячі громадян, зібраних на вічу, жадає..." „Стільки праці, стільки брехні і обманства, нічого не жаліла ендеція, коби тільки братньому народові, австрійці не дали належної йому парляментарної репрезентації. Невідомо, що тут було благороднійше: ціль чи засоби?

Цікава річ. Здавалось би, що п. Ґрабському дійсно залежало на тому, щоби, як каже, „після розпаду Австрії Галичина ввійшла до Польщі як нерозривна цілість з рішуче польською перевагою". Якже він повівся супроти своїх приятелів москалів, які, зайнявши Галичину, святочно оголосили, що ціла її частина з руською більшістю, від Збруча по Сян і Щавницю, є краєм наскрізь російським, який до обіцяної Польщі автономії належати не може; отже для Польщі залишалася тільки невеличка смужка здобутої провінції. Щож таке зробив п. Ґрабський? Певне боровся як лев за укохану ідею? Ні. Просто заявив гр. Бобрінскому, що готов скликати до Львова на конґрес головних діячів ендеції і що вони затвердять російські пляни. Дістав подібну до поличника відповідь, що Росія того затвердження не потрібує. Однак про це п. Ґрабський у своему листі мовчить.

Чи маємо дальше приглядатися радісним споминам тих панів? Як напр. у 1922 р., коли

АНТІН РУДНИЦЬКИЙ. 2

Два музичні ювилеї й один сумний спогад.

(Докінчення.)

Так підготовив Штравс своїми симфонічними творами собі самому дорогу до революції в опері. Він зробив і її, в початках нашого століття. Його „Сальоме", перший оперовий твір, який від „а" до „з" був запереченням ваґнерівських ідей і заповітів, став початком нової епохи оперової творчости й оперового театру. Тут ми вперше зустрічаємося — ще більше в пізнішій „Електрі" — з музичним натуралізмом, з першою й одночасно ґеніяльно вдалою спробою вжити музичної мови не тільки до вияву передачі високих ідеалів чи величних зворушень (Ваґнер!), але й до цілком земних, низьких, може й гидких, зате правдивих, реальних почувань і подій. Коли можна говорити про „неґативне" мистецтво, себто таке, яке не служить тільки Добру й Красі — то такий зразок „неґативної" музики створив Штравс у „Сальоме", в патольоґічно-екстатичних уступах Сальомеї чи Геродіяса.

Звільнившися раз від тягару ваґнерівської спадщини, прийшла після цих „натуралістичних" (яких чудових!) опер черга на інші: на „Кавалїра з трояндою", ще й досі найліпшої комічної опери останнього 50-ліття, на „Аріядне в Наксос", яка є вершком музичної буфонади й одночасно і вершком театрально-драматичної віртуозности. Потім прийшли символічні твори як „Жінка без тіни" та „Єгипетська Олена". І т. д. і т. д.

Ціле 70-літне життя Ріхарда Штравса — це не тільки ланцюг успіхів, лаврів, почестей. Це в першу чергу — неперервний ланцюг праці, трудів, зусиль. І коли слухаючи його творів з останнього десяти- чи кільканацятиліття не почуваємо вже в них цих львиних кігтів колишнього Штравса, коли повоєнні літа принесли нам свіжі подуви, нові, відмінні від Штравсівських, ідеали — всеж хилимо голови перед ґенієм того, що до будівлі музичного мистецтва докинув свою неабияку цеглу.

Можна напевно сподіватися, що в цій будівлі найдеться і камінчик, докинений Арнольдом Шенберґом. З яких часів творчости цей камінчик походитиме, ще невідомо. Чи з першої епохи Шенберґа, початої, очевидно, під впливом Ваґнера, з якої походить такий вічний твір як „Пісні Ґурре", чи з другої, з епохи шукань цілком нових способів музикального вислову, як це бачимо в його „Перро-сновида" з нинішнього періоду творчости, періоду, який від якого десятка літ є повним запереченням усіх перейнятих музичних і музично-естетичних законів — цього по нинішній день не знаємо.

Знаємо тільки одне: що ні талантові Шенберґа, ні його творчим поривам не вистарчали ні засоби, якими композиторська техніка послуговується, ні цілі, до яких вона прямує. Йому не вистарчала не тільки тональна система з її упорядкованими законами, але навіть атональне псевдоварварство повоєнної музичної ґенерації. І в наслідку він створив теорію композиторської техніки дванацятитонової (в якій кожна мельодія й її частина мусить бути складовою частиною точно засованої черги дванацяти тонів або їх комбінації), якої правдивість і життєздатність доказує практично творами своїми та своїх учнів.

Так воно — нині. Вчора — він послідовно, крок за кроком зближався до цього „нині", усуваючи одну за одною перешкоду „старої" музичної системи. Тональність, симетрія, будова фраз, звук і барва орхестрових сполук, гармоніка, яка повстає як наслідок сполуки акордів, поліфонія в розумінні важніших тематичних голосів і менше важливих, контрапунктуючих — все це стало для Шенберґа пережитком і балястом. Він висунув принцип атональности не для неї самої, але тому, щоби дати повну свободу рухів окремим голосам і цим осягнути якнайбільшу свободу вислову. Він послуговується асиметричними фразами, щоби зближати їх до говореної прози і віддалити від ритму і симетрії поезії; він обмежився до зовсім лапідарних мотивів і мельодій, вважаючи їх одинокими можливими для правдивої виразовости. На місце звукової орґії ваґнерівської, малерівської чи штравсівської орхестри — бачимо в творах Шенберґа аскетичний звук камерного ансамблю; а цілковите усамостійнення кожного голосу, індивідуалізація кожної фрази склалися на своєрідну поліфонію.

Не диво, що Шенберґа й досі мало, майже зовсім, не розуміють. Тим більше, що від літ він все більше і більше обмежується до спекулятивного експериментування, все більше і більше віддаляється у свому мистецтві від життя, його потреб і вимог. Тільки в якому напрямі він віддалюється: чи в минуле, чи в майбутнє? Чи взад, чи вперед, якого ми ще не можемо ні бачити, ні чути? Скоріше всього, його дорога пішла мабуть — убік — у сліпу вулицю.

Поміж такими бігунами, якими є в сьогоднішній музиці оба ювилятн Штравс і Шенберґ, бракує нині особистости, яка була би синтезою нинішньої музики взагалі. І мимоволі думка линe до того, якого 10-ті роковини смерти припали саме на цей сам час двох ювилеїв, до *Феручія Бусоні*. Його, що помер перед 10-ти роками, не стало саме в хвилині чи не найбільшої розбіжности і розгублености. Він одинокий був би мабуть в тих часах зумів не тільки втримати рівновагу в усіх цих проблемах, шуканнях, недомовленнях, спорах, але й стати добрим духом-покровителем нинішнього покоління, як він ним був для вчорашнього.

Було багато великих музик і нерозумно і не потрібно сперечатися за їх вищість чи нижчість, за єрархію між ними. Але Бусоні займав і займатиме виняткове становище між усіми: тому, що ввесь його ґеній був спрямований на те, щоб учити Добра й Віри, що його власна віра в творчі сили духа була безмежна, що його віра в позитивність всього в житті була незвичайна. Тому згадуючи його нині не може ніхто з тих, що знали його, або його музичне післанництво, не згадати з глибоким сумом його недостачі в нинішньому житті, бо прірва після його смерти ще й досі не заповнена.

Англія „вимогла" на нашому соймі закон „про введення до двох літ широкої територіяльної самоуправи у воєвідствах Східної Малопольщі" (про український університет автор не згадав) після упадку Льойда Джорджа, коли „англійська дипльоматія перестала цікавитися українцями, отже також (!) пізніші наші (ендецькі) уряди відложили справу... „Скільки тут національної гідности у такій поведінці! Поліціянт не звертає уваги — можна бешкетувати!

І знову радісний спогад:

„Разом з п. Тугутом (??)... я випрацював і перевів у соймі в 1924 р. закони... які касують права рускої мови у колишній Галичині". Що правда, ті права скасувала ендеція на практиці негайно, як прийшла до влади, себто у 1919 році. Ось автентичний образок з того часу, який відіграно на одній з малих стацій коло Бібрки.

При віконці каси стоїть селянин. Віконце відчиняється.

„Куди?" — питає урядовець.

„До Бібрки", — каже селянин, кланяючися.

„Не розумію" — твердить урядовець. — „Говорити по польськи!"

„Та пане, до Бібрки. Та то ось тут!"

„Не розумію!" — звучить відповідь і віконце з тріскотом зачиняється.

Сват пішов до Бібрки пішки, але можемо уявити собі, як та пригода вплинула на його почування супроти Польщі. І був це засів пп. Ґрабських і Ґломбінських.

І так дальше і так дальше — від хвилини, коли вони перейняли правління у 1919 р., коли напр. членів кол. української армії, які верталися з залізними листами польського посольства у Букарешті, що забезпечували повну безпеку, закували на границі в кайдани й посадили до зараженої тифом вязниці, — аж до підсунення варшавському урядові, що не знав льокальних відносин, нещасної „пацифікації" (бо запроектувала і вмовила її в уряд ендеція, яка потім сміялася в кулак, що так спритно вдарила і українців і санацію) — завжди ендецька влада в Галичині несла з собою безправство, насильство і засів ненависти. З того націоналістичного засіву виросла найстрашніша річ, яка могла стрінути поляків: погорда у цивілізованому чесному світі. І саме цим мабуть чваняться автори обох отвертих листів, хіба що якийсь старечий маразм не дозволяє їм розуміти причинового звязку, що істнує поміж їх політичною діяльністю і тою погордою до її метод, яку переносять люди на цілу Польщу.

Сказав про націоналізм Бертран Руссель, що „це безперечно найстрашніша небезпека, яка грозить нинішній цивілізації, і все, що скріплює його трійливу силу, є грізніше від зарази, вогню і голоду". Це безоглядна правда, і посеред щоденних звичайних його проявів найогиднішою річчю є мабуть свідоме обнижування етики та відкликування себе до найнижчих людських інстинктів. Любов батьківщини замінила у нас ендеція з ідеї самопожертви у видирання землякам, які не є расовими поляками, останніх куснів та в перетворювання їх у невільників, а співжиття з ними оперла на праві пястука.

Кожне свідоме понижування людських ідеалів і суспільної етики є завсіди, отже і в цьому випадку, підлотою, але є також безмежною глупотою, бо тільки дурень може не знати, що світ не вважаючи на всі вагання і тимчасове завертання, всеж іде постійно вперед і вгору, і що нині чи завтра напливе нова хвиля, яка змете всю підлоту і залишить по ній тільки осоружний сморід та повну погорди непамять. Там, у поросі непамяти, утопляться також всілякі митарства й ендецькі нечести, а на місце ширеної пп. Ґрабськими і Ґломбінськими і тов. ненависти, займе всіх і все обхоплююча, мудра, глибока, правдива любов.

Бо речення, що „лише любов буде", не є зовсім якоюсь клерикальною фразою, — це безоглядна правда, якої вчить історія світа майже з математичною точністю, і нині, коли вже призабуті народи воскресли та вернулися до політичного життя, у цілій яскравості засяла і друга правда, що національного духа знищити не можна і що всяке насильство супроти нього безсильне. Отже надія, „що за 25 літ не буде в Польщі українців", це одна з найдурніших нісенітниць, які видумав ендецький ум, — хіба, що той, хто її проповідував, думав про те, що в тому часі українці найдуться поза межами Польщі.

Але це справи будучини. А тепер що діяти з тими, які будучи ще в неволі, гнобили як могли, своїх двоєрідних братів, а коли тільки впали з них кайдани, скочили їм до горла, щоби їх замінити на невільників? Що діяти з тими, які своєю підлою етикою деправували і дальше деправують ще нарід та зіштовхують його до ряду варварів? З тими, які симпатію чужинців з часів неволі замінили своїм праздінням у Галичині у відразу? Все це не помилки, не промахи або проступки, але просто злочини, за які історична справедливість виміриь колись сувору кару, — а сьогодні супроти всіх тих обурюючих чванитьб повинно забрати голос громадянство.

Але вільно також зробити це одиницям та висловити свою думку.

Красінський вжив би у даному випадку відомого його вислову, зверненого до гнобителів:

Не знаю на вас слова ганьби!

Але я не поет, отже не шукаючи нових слів, вживу зпосеред відомих мені ті слова, які вважаю найсильнішими: пересилаю вам слова погорди".

Київські дрібниці.

Як відомо, столиця Совітської України перебувала досі виключно під впливом „улюбленого Павла Петровича" (Постишева). Це й досі на обласному Київському Зїзді Рад випускають на сцену малесеньку дівчинку, що, звертаючись до „Павла Петровича", виголошує одним духом „нам у дитячому садку дуже добре і весело, і ми, діти, дуже любимо вас, Павле Петровичу"...

Саля, як пишуть ґазети, вибухає бурхливою овацією, і всі задоволені, і сам „Павло Петрович", і дівчинка, і всі „українці".

Проте за останніх часів монополія „Павла Петровича" на любов до нього починає якось підупадати, сходить нова зоря на небі і то не тільки УСРР, але й цілого СССР. Говоримо про „Лазаря Мойсеєвича Кагановича", цього „найкращого соратніка великого Сталіна".

Й „українці" на другому Київському Обласному Зїзді Рад після Сталіна згадують уже не „улюбленого Павла Петровича", а „випробуваного керманича більшовиків Лазаря Мойсеєвича Кагановича", згадують не час, коли прибув на Україну Постишев, а час, коли на чолі КП(б)У стояв „великий вчитель й вихователь України" Лазар Мойсеєвич Каганович.

Нема нічого вічного, все міняється на світі, цеж стара аксіома...

*

Була, наприклад у Києві перша трудова школа (а раніше ґімназія) імени Шевченка з директором Дурдуківським на чолі. Небагато й часу минуло, але вже переіменовано цю школу на трицять пяту звичайну, без всяких додатків, на школу з директором Сімою Яковлівною Бердичевською на чолі.

І зрозуміло, що тут „надійно" виховується „третє покоління „українців". Відомі і прізвища кращих „ударників навчання" в цій школі, це Берман Аня, Брікер Віра, Лутовський Олександер, Ушаков Евген, Кагановська Нюра...

*

Памятаємо ми всі таку стару оперетку Гулака-Артемовського „Запорожця за Дунаєм", і багато говорила вона українському (без лапок) серцю своєю тугою за рідним краєм.

І вона підпала впливові часу, і вона змінилася, зявилася вона знову на сцені Київського оперового театру, але в якому вигляді?

Викинули звідти, як пише совітська преса, всякий націоналізм, всякі ці „ох і не гаразд запорожці" або „Там наш милий рідний край", а Карася зробили не „трафаретного козарлюгу запорожця, що тужить за Україною", а гультяя, трохи брехливого, трохи хвастливого „Зняли з нього пилюку й бруд, перещеплювані колись традиціями націоналістичної романтики". Взагалі майже всі арії перероблено, перероблено і зміст оперетки, „позбавивши її від націоналістичного мотлоху"...

Чи не небезпечно залишати і саму назву?

Говоримо цілком поважно. Бо, наприклад, колись, 15 років тому, коли утворено на Совітській Україні так зване червоне козацтво, першій його дивізії привласнено таку назву: „Перша запорозька дивізія червоного козацтва імени паризької комуни".

Тепер якраз святкують 15-річний ювилей цієї дивізії. І коли московські ґазети зазначують назву дивізії цілістю разом з „запорожською", то на Совітській Україні назва „Запорозька" зникла і сам „всеукраїнський староста" Петровський старанно-полохливо уникає цієї назви першої дивізії.

Береженого і Бог береже, як кажуть, а тут не тобі „Запорожець за Дунаєм". Справді краще змінити і цю назву.

Домагаються відкликання американського амбасадора з Мексика.

НЮ ЙОРК, 24. грудня. (Вл. кор.). Вчора відбулося велике віче католиків, скликане заходами католицьких каледжів Бруклина, щоби запротестувати проти переслідування католицької віри в Мексику. Ухвалено відповідну резолюцію до американського уряду і вислано її відпис до сенаторів стейту Ню Йорк, Вагнера і Ковпленда. Один з промовців, о. Едвард Ладж Коррен, предсідник Міжнародного Т-ва Правди, домагався між ін. відкликання з Мексика теперішнього американського амбасадора Джозефуса Деніелса за те, що він явно симпатизує з теперішнім безбожним мексиканським урядом і одобрює протирелігійні розпорядки тогож уряду. Другий промовець порівнав теперішню протирелігійну політику в Мексику з безбожницькою діяльністю большевиків в Росії і прийшов до висновку, що большевики дають мексиканському урядові готові зразки протирелігійної боротьби. Віче ухвалило бойкот мексиканських товарів в Америці.

Совіти почнуть експерименти на звірятах.

НЮ ЙОРК, 26. грудня. (Вл. кор.). Совіти приготовляють на велику скалю експерименти на звірятах після того, як покінчили масові досвіди на людях, як про це сповіщає Віліям Стовмен, московський кореспондент ґазети „Сан". Вони приготовляють під Москвою велитенський зоольоґічний город, де будуть вбивати річно 9.000 собак, 7.000 котів, 21.000 кріликів, 16.000 черепах, все для медичних цілей. Таким робом Москва стане найбільшим медичним осередком на світі. Будова зоольоґічного парку розпічнеться вже з початком найближчої весни. Город буде займати 1.000 акрів землі, там буде велика бібліотека з 500.000 томами для медичних цілей, буде велика саля на научні виклади для 1.500 людей, а крім того клініка для здорових і хорих з 600 ліжками. В клініці буде занятих 12.000 людей, з того 5.500 лікарів.

Бракує дівчат в Палестині.

В Палестині нема безробіття і нема старих дівчат, отже цей край виглядає раєм для людей з інших держав — так каже пані Давидова Ізаакс, заступниця предсідниці Жіночої Ліґи для Палестини в Ню Йорку. Вона вернула недавно з подорожі до Малої Азії, оглянула Палестину з її розбудовами, зокрема пристань Гайфу і готелі для приїзжих дівчат. Хоча жидівські дівчата приїздять туди з цілого світу, їх усе мало. Хоча заробітків для дівчат наразі мало, то вони скоро дістають чоловіків і стають піонірками жидівської ідеї. Найбільше дівчат приїздить з Німеччини та зі східніх країв, а деякі вже прибувають і з Ню Йорку. Для дівчат є в Палестині спеціяльна комуна, вони там шиють, роблять полотно, варять консерви і приготовляються до завідування великими ресторанами. Комуна — це дівоча кооператива, в якій вони дістають пристановище на якийсь час і заробітки. З арабами все є труднощі, хоча вони меншають. Зрештою це нічого дивного, коли там живе 800.000 арабів, а 300.000 жидів. Араби все глядять завидним оком на штучно зростаюче населення жидів.

Повстання в Мексику.

МЕКСИК, 16. 1. ПАТ. Урядові війська звели бій з повстанцями з яких 26 полягло, а 55 є ранених. Федеральні війська втратили 8 вояків і 7 ранених.

Проти червоного терору.

ПРОТЕСТ УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЦТВА.

Українська Секція Міжнародньої Ліги для Миру і Свободи, що обєднує українське жіноцтво в краю і за кордоном, закладає перед усім українським народом та усім культурним світом протест проти систематичного та плянового терору московсько-большевицької влади над українським населенням.

Зокрема протестує якнайрішучіше проти потягання до збірної відповідальности загал українського громадянства за поодинокі вбивства і протестує проти масових розстрілів чільних українських діячів та письменників, як це було в останньому часі після вбивства комуніста Кірова.

Точний текст протесту переслано до Женеви до Міжнародньої Ліги Жінок Миру і Свободи для піднесення цього перед усім культурним світом та до передання його Союзові Народів.

Цей протест розіслано також до поодиноких Національних Секцій Ліги, які обєднують політично зорганізоване жіноцтво всього культурного світу.

Перемишль у відповідь „Перемозі“.

Почта останніх днів 1934. р. принесла нам була цікаві листи з Перемишля. Наслідком недостачі місця не могли ми ними занятися скоріше. Є це комунікати вісьмох українських перемиських установ у справі статтей про відносини в перемиських установах, що появилися свого часу в 6-ох числах „Перемоги“ під сензаційним наголовком „Царство клік“.

Заатаковані „Перемогою“ перемиські установи вислали в місяці грудні до відповідального редактора „Перемоги“ спростування всіх наклепів на основі § 19. пресового закону. У числі „Перемоги“ за січень не находимо спростувань і українським перемиським установам прийдеться аж на судовій дорозі примусити редакцію „Перемоги“ до спростування брехонь і клевет. Таке поступовання характеризує редакторів „Перемоги“, які легкою рукою кидають наклепи, а не мають відваги їх спростовувати.

Заки це станеться, представимо коротко зміст статті „Перемоги“ під заголовком „Царство клік“ і передамо коротко зміст заяв перемиських установ.

У шістьох числах „Перемоги“ появилися були статті, які дуже гостро атакують господарку в українських перемиських установах, нападають у брутальний спосіб на цілий ряд осіб, які працюють чи то в виділах чи в управах згаданих Товариств, а зокрема виступають проти посла д-ра Загайкевича. На загал відносини в перемиських установах представляються як панування царства клік, у якому діючі особи кермуються у своїй діяльности не загально-національними, але приватними інтересами кліки. Не дасться заперечити, що статті „Перемоги“ викликали серед українського громадянства здивування, бо в них поставлено цілий ряд конкретних закидів, які ілюстровано цифрами і діяграмами.

Ми, одержавши заяви вісьмох установ і статтю д-ра Загайкевича, завдали собі труду і переглянули ще раз довжезні статті „Перемоги“, перечитали і докладну відповідь перемиських установ та порівняли поодинокі факти, наведені в „Перемозі“ з вияснениям установ. З такого порівнання виявилося, що в статтях „Перемоги“ „Царство клік“ брехня за брехнею іде і брехнею поганяє, що подається в них виссані з пальця або перекручені і злобно насвітлені факти, коротко говорячи, що з факту обвинувачення „Перемоги“ проти перемиських установ і поодиноких осіб не залишався камінь на камені.

На жаль, не можемо в нашому часописі поміщувати всіх заяв перемиських установ, які відповідають на всі наклепи, бо не хочемо надуживати терпеливости наших читачів, які передплачують наш щоденник не на те, щоби вичитувати в ньому такі важні справи, чи в Народньому Домі приміщуються одна чи дві адвокатські канцелярії, або чи Міщанська Каса заплатила 200 чи 300 зол. річної оплати за електричне світло (бо в статтях у „Перемозі“ є саме порушувані такі дуже важні справи). В такий спосіб ми відповідати не можемо. Ці відповіди появляться у „Перемозі“.

Ми хочемо у цій статті виказати почуття справедливости і велику правдомовність „Перемоги“. У „Перемозі“ ч. 20. находимо на стор. 8. цікавий графікон, з якого виходить, що д-р Загайкевич є синдиком шістьох перемиських установ. З цікавістю шукаємо потвердження цього факту в комунікатах і довідуємося, що д-р Загайкевич є дійсно синдиком не шести, а двох установ, а саме Української Щадниці і Міщанської Каси, В 24. числі „Перемоги“ на стор. 9. є вичислені всі приходи д-ра Загайкевича і є там написано, що як синдик Щадниці мав п. Загайкевич за рр. 1932. і 1933. — 28.000 зол. У комунікаті Української Щадниці читаємо: „В сумі, поданій „Перемогою“ містяться не лише всі готівкові видатки Щадниці у цих двох роках на судові оплати, доручення, інтабуляційні належитости, екзекуційні оплати і т. д., але й повна квота всіх коштів і гонорарів, які Українська Щадниця виплатила не лише д-рові Загайкевичеві, але й усім адвокатам в краю, з того титулу, що ці адвокати вели справи Щадниці по ріжних судах цілої Галичини.

На цій самій сторінці пише „Перемога“, що як синдик Народнього Дому пібрав д-р Загайкевич за 1933. р. 2.370 зол. У комунікаті вичитуємо, що д-р Загайкевич ніколи синдиком Народнього Дому не був, а він одну одиноку справу Народнього Дому, яка тягнулася через 7 літ, це є процес із Союзом Польських Інвалідів за салю Народнього Дому, яку згаданий Союз зареквірував, перенявши її разом з кіном по війні від австрійського Червоного Хреста, чи пак від австрійських інвалідів. Цей процес трівав довго. Товкся по всіх інстанціях і закінчився виграною Народнього Дому. Всі кошти того процесу, включаючи тут судові оплати, кошти доручень і екзекуцій, виносили 2.370 зол. і так воно було вставлене в рахунках Народнього Дому.

Ми з розмислом вибрали такі приміри, в яких приходять цифри. Бо думаємо, що на таких примірах найлекше є виказати, в який то спосіб інформують деякі пресові органи своїх читачів, ширять неправдиві вісти про господарку по українських установах та викликують у такий спосіб недовіря до власних установ. Це є найкращий спосіб заломлювання віри в народніх масах і ширення серед них дефетизму.

В одному з чергових чисел помістимо ще статтю посла д-ра Загайкевича на ту саму тему.

Українці в Біробіджані.

НЮ ЙОРК, 21-го грудня. (Вл. кор.) Редактор жидівського щоденника „Дер Туг“, Б. З. Ґольдберґ, є членом американського комітету для поселення жидів у Біробіджані, в совітській Сибірі. Він описує у своїм часописі відносини в цій провінції дуже принадно, щоб висилати туди жидів з усього світу, між ін. також з Америки. Пише, що поневолені жиди з Німеччини, Польщі, Румунії та інших частин Европи вже там поселюються. Всього жидівського населення в Біробіджані є дотепер 14.000 осіб, але є там вже й інші національности, як нпр. живе там 30.000 москалів, українців, кореанців, китайців. Ґольдберґ відвідав Біробіджан і поробив пляни для висилання туди жидів з Америки. Він надіється, що за пять літ можна буде виселити в Біробіджан по 10.000 жидів річно. Ґольдберґ каже, що цей край на півночі від Манджу-Ко має великі природні богацтва: залізо, вугілля, графіт, мармор і великі ліси з великою кількістю звіра. Великі ріки повні риби.

Совітська влада щедро підпомагає жидівську кольонізацію в Біробіджані та платить кошти дороги з теперішнього місця осідку аж на нове місце, отже дає пересічно по 10,000 рублів на одну жидівську родину. Там дають їм землю, хату, свиню (?) і кури. Другого року дають уже корову. Ґольдберґ рахує, що кошти переселення одної родини з Европи до Біробіджану дадуть суму 150 дол.

Хто зложить на дар „Просвіті“ — облекшить її важкі завдання.

Москва каже, що чужі держави посилають шпіонів і хотять відірвати Україну від Совітського Союзу.

Нюйорський „Таймс“ із 17. грудня м. р. помістив таку каблеграму з Москви:

У статті в урядовім щоденнику „Известия“ є закиди, що „панове з розвідної служби кількох західних держав і одної східної держави ведуть змовницьку пропаганду на совітській Україні“. Це написав часопис з нагоди 15-их роковин поборення ґенерала Антона Денікіна і заняття „червоним військом“ Києва, котрий недавно добув наново свою стародавню почесть столиці України.

„Известия“ пишуть: „Україна тепер, як і перше, є предметом мрій багатьох претендентів, котрі сподіваються великих прибутків у тій великій країні господарських багатств“.

Газета далі натякає, що спротив „кулаків“ (самостійних господарів) проти „колективізації“ орґанізують буржуазні українські еміґранти й імперіялістичні аґенти, котрі хотять, мовляв, продати свою батьківщину польським поміщикам (дідичам) і німецьким фашистам.

Карло Радек (Собельсон, жид) повторив в „Известиях“ історію боротьби за Київ та остаточної перемоги над ґен. Денікіном, а далі кінчить: „Велика небезпека війни лежить в апетиті світового капіталізму — захопити Україну“.

Найвищий час рятувати ще бжоли!

ЗАЗИВ ДО ПАСІЧНИКІВ.

Пасічництво творить у нас значнішу галузь нашого рільного господарства. Раціонально ведене дає господарям-пасічникам значний дохід і заступає в господарстві недосяжний з причини високих цін цукор.

Хлібороби зрозуміли це добре й більше уваги звернули на пасічництво, при чому орґанізуються для влекшення змагання з природою. І слушно, бо оскільки вище стоїть хліборобство, тим менше лишається неужитків, з котрих користали бжоли при збиранні меду.

Сьогодні власники пасік мусять подбати про поживу для своїх бжіл через засівання медодайних ростин і засаджування таких самих кущів і дерев. Цим пояснюється, що коли обставини природні для ведення пасік погіршаються, пасічництво не розвивається.

Пасічництво розвивалосяб у нас багато краще і тимсамим покращав би добробут хліборобського стану, якщо держава прийшла би пасічникам з поміччю. На жаль, помочі діждатись не можемо.

Сусідна держава Чехословаччина розділює між пасічників по 12 кг. нескаженого цукру на один пень і то по дуже низькій ціні. Тимчасом у нас розділюють на один пень тільки по 2 кг. скаженого цукру троючим метилем і трачинням, що виділяють при заваруванні сити шкідливий для бжіл гарбник, деревний спірт і терпентину, через що бжоли хорують і сильно осипаються.

Кожному відомо, що цей рік для бжіл катастрофальний з причини довготревалих злив і виливів. До того ще в цім році піднесено ціну скаженого цукру на 50 проц., а рік цей був для рільництва під кожним оглядом катастрофальний. Власники бжіл не в силі закупити таку скількість цукру, якої потрібують на підкормлення бжіл і тому загрожує їм страта всіх пнів. Край наш не мав ніколи меду за багато, навпаки: був примушений спроваджувати мід зза границі. Статистика виказує, що Польща спровадила зза границі в роках 1929—1933 около 4.800 метричних сотнарів меду за ціну 812.000 зол.

Цього року, з причини цілковитого знищення пасічництва і подорожіння скаженого цукру на 50 проц., статистика буде виглядати ще сумніше — з великою шкодою для пасічників і для держави.

Тому то, пасічники, ратуймося! Скликуйте збори й ухвалюйте петиції і резолюції, в яких домагайтеся: 1) обниження цін скаженого цукру до норми, що була перед підвишкою. 2) під-

вищення норми цукру для одного рою з 2 кг. на 7 кг., 3) скаження цукру в спосіб для бжіл нешкідливий і 4) приспішення розділу цукру в такий спосіб, щоб можна було ним вже з кінцем лютого підкормлювати бжоли, бо рої, не маючи відповідних припасів корму, наражені будуть на весну, себто в часі скріпленого червлення, на дальші знищення. Такі резолюції підписуйте і предкладайте негайно компетентним чинникам!

Рятуйте, що можна, щоб не було за пізно!

Пасічник.

Чи Німеччина вернеться до Ліги Націй?

ПАРИЖ, 17. 1. ПАТ. Авас повідомляє з Льондону, що рада міністрів рішила не займати ніякого становища в справі евентуального повороту Німеччини до Ліги Націй та узалежнити своє остаточне рішення в цій справі від нарад, яких першим етапом будуть французько-англійські розмови.

Бунт вязнів і погоня літаками.

САНТ КІНТЕН, (Каліфорнія) 17. 1. ПАТ. У тутешній вязниці збунтувалася частина вязнів, які обезвладнили сторожу і втікли самоходами, забравши начальника вязниці і кількох членів управи вязниці. По дорозі начальник вязниці вискочив зі самоходу і є тяжко ранений. За вязнями зорганізувала сторожа з поліцією погоню літаками. Між вязнями і поліцією дійшло до завзятої бійки, бо вязні забрали зі собою скоростріл.

З ОРГАНІЗАЦІЙНОГО РУХУ.

Збори громадських радних Сокальщини.

Дня 11. січня ц. р. відбулися в Сокалі передвиборчі збори громадських радних у справі виборів до волосних рад. Збори отворив д-р Лев Хомінський іменем Повітового Виборчого Комітету і зреферував виборчий реґулямін, після чого розвинулась оживлена дискусія, в якій забирали голос пп. д-р Роман Перфецький, о. Григорій Кулинич, Матвій Шах, Михайло Кінаш, о. Лукан Кашубинський, Павло Палюшинський, о. Микола Волошин, Франц Козьолковський, о. Осип Цепюрський, Онуфій Федчун, Петро Воробець, Максим Грицай, Іван Ваврук та інші.

Обговорено всю дотеперішню виборчу акцію і справу виборчих компромісів та намічено плян дальшої праці, при чому поодинокі бесідники з обуренням пятнували пресову кампанію, яку поведено на сторінках „Батьківщини" проти президії Повітового Комітету в особах пп. дра Льва Хомінського і д-ра Романа Перфецького.

Рішено скликати волосні збори радних, а саме на день 19. ц. м. в Хороброві, Корчині і Добрачині, а на день 20. ц. м. в Ульвівку, Тартакові і Пархачі. Ті волосні збори радних мають вибрати виборчі волосні комітети, які мають ділати в найтіснішім порозумінні з Повітовим Виборчим Комітетом. Вкінці збори висловили одноголосно довіря Повітовому Виборчому Комітетові за всю дотеперішню його виборчу акцію.

За приналежність до ОУН.

ДІВЧАТА ПЕРЕД ЛЬВІВСЬКИМ СУДОМ ПРИСЯГЛИХ.

Перед судом присяглих у Львові почалася в четвер 17. січня ц.р. в год. 9-ій рано розправа проти двох молодих дівчат, **Мирослави Головко** і **Степанії Мартиняк.** Мирослава Головко, донька Григорія й Евгенії, уроджена в Сокалі, гр.-кат., 21-літня управителька фабрики цукорків „Фортуна" у Львові. Степанія Мартиняк, донька Павла й Анни, гр.-кат., 22-літня абсольвентка семинарії, уроджена і замешкала у Львові.

Трибуналові проводить радн. **Льокер,** вотують радн. Міхале і Бурчинський. Обвинувачує прок. **Ольберек.** Підс. Степанію Мартиняк боронить обор. д-р **В. Старосольський,** підс. Мирославу Головко — обор. д-р **Лев Ганкевич.**

ЩО КАЖЕ АКТ ОБВИНУВАЧЕННЯ?

Прокуратор обвинувачує обі підсудні за приналежність до ОУН у роках 1932, 1933 і з початком 1934 р. у Львові. Крім того Степанії Мартиняківній закидає акт обвинувачення, що на свято Богоявлення (Йордан) у дні 19. січня 1934 р. розкинула між юрбу більшу кількість летючок, які починалися словами: „Український Народе! Від нині..." і накликували до відірвання від Польщі частини земель. Крім того в січні 1934 р. у Львові переховувала у своїм помешканні більшу кількість нелегальної літератури ОУН, а саме 18 примірників „Розбудови Нації", 10 примірників „Юнака", 21 примірників „Сурми", 12 примірників „Бюлетинів". Тому прокуратор притягнув обі підсудні до відповідальности за злочин державної зради зі статті 97 § 1 к. з. Крім того підс. С. Мартиняківну за злочини проти державного ладу зі статтей 154 § 2 і 155 § 2 к. з.

ОБОСНУВАННЯ.

Акт обвинувачення каже, що в дні 19. січня 1934 р. поліційний агент Казимир Тшемжальський побачив підчас свячення води у Ринку у Львові Ольгу Галушко з товаришкою. І саме ця товаришка розкинула жмут летючок і негайно скрилася між юрбою. Щойно в дні 29. січня 1934 згаданий поліц. агент зустрінув припадково на вулиці цю панну, яка розкинула летючки. Виявилося, що це підс. С. Мартиняківна. Тому поліція перевела ревізію в її помешканні і забрала згадану нелегальну літературу ОУН. Одночасно при ревізії поліція забрала щоденник, в якім підс. С. Мартиняківна до найменших подробиць описувала, хто її втягнув до організації, сходини з підс. Мирославою Головківною, хід дискусії на цих сходинах і т. д. Обі підсудні заперечили свою приналежність до ОУН. Одначе прокуратор притягнув їх до відповідальности на основі записок щоденника і забраної при ревізії літератури.

ЗІЗНАННЯ ПІДСУДНИХ.

По відчитанні акту обвинувачення вже в год. 10-ій перша почала зізнавати підс. **С. Мартиняківна.** Заперечує свою приналежність до ОУН. Якби була належала до ОУН — відповідає на питання обор. д-ра Л. Ганкевича — не була би писала взагалі щоденника, ні не згадувала би, хто є членом цієї організації. Далі на питання цьогож оборонця каже, що пишучи свій щоденник, не зберігла границі між дійсністю й уявою. У щоденнику списувала навіть сни; діяльоги — це витвір буйної фантазії. Головною спонукою писати щоденник була між іншим любов до Юрка Козака без взаїмности.

На питання обор. д-ра В. Старосольського каже, що належала тільки до нелегального Пласту. І про цю організацію згадує раз-у-раз у своєму щоденнику. Летючок взагалі не розкидала. Навпаки! Летючки впали на голову і рамена підсудної підчас водосвяття у Ринку. Хто їх розкинув — не знає. Нелегальну літературу передали їй переховати. Підс. не скривала її взагалі і поліція забрала цю літературу з етажерки.

Щойно по півторагодиннім переслуханні скінчила зізнавати перша підсудна.

Підс. Мирослава Головко заперечує свою приналежність до ОУН. Належала тільки до „Пласту". По розвязанні цієї організації колишні члени сходилися ще через кілька місяців у 1931 р. Ці розділи щоденника про їхні сходини, які дав їй прочитати слідчий суддя, є неправдиві.

ЗІЗНАННЯ СВІДКІВ

Св. **Казимир Тшемжальський,** 32-літний поліційний агент, без присяги зізнає згідно з актом обвинувачення.

Св. **Володислав Хімяк,** поліційний агент, без присяги зізнає як попередній свідок. Зізнає, що підс. Мартиняківна заперечувала при переслухуванні на поліції свою приналежність до ОУН. в останнім часі. На питання обор. д-ра В. Старосольського заперечує, начеби підсудна писала свій щоденник на поліції.

Тимчасом предсідник Льокер стверджує, що підсудна Мартиняківна дійсно докінчувала писати свій щоденник вже в арешті.

Св. **Ян Сакра,** поліційний агент без присяги зізнає, що переводив ревізію в помешканні Мартиняківної. Нелегальна література лежала на етажерці, щоденник теж на етажерці між книжками.

Св. д-р **Олександра Скульська,** рим.-кат., учителька в семинарії, без присяги зізнає, що вчила обох підсудних у державній семинарії польської мови. В 1930-31 була господаркою кляси і тоді пізнала обі підсудні. Співжиття було з підс. Головківною дуже добре, бо вона була доброю ученицею. Тільки в 1932 або 1933 р. на іменини свідка, частина учениць заспівала „многая літа", частина мовчала. Між ними була теж підс. Мирослава Головко. Зрештою ніколи ніяких ворожих виступів проти свідка не було. В тих роках атмосфера в школі вже була напружена.

На питання обор. д-ра В. Старосольського чи свідок знає якінебудь факти у цій справі приналежности до ОУН — свідок відповідає, що не має ніяких конкретних вісток. Читала в уривках щоденник. „Пласт" не лежав у сфері зацікавлення свідка. На питання обор. д-ра Л. Ганкевича, що могла би сказати про душу підсудної Мартиняківної — свідок відповідає, що підсудна жила в дуже тяжких матеріяльних умовинах. І вони заважили на формуванні її „я". Тому в школі була слабою ученицею. Одначе це була дівчина з фантазією. На дальше питання, чи свідок належала до тайної організації у своїй молодости, свідок відповідає, що ні. На два дальші питання цьогож оборонця предсідник заборонив віповідати.

Св. **Ян Замбелі,** поліційний агент, без присяги зізнає, що переводив ревізію в помешканні підс. Головківної.

Св. **Францішек Бабяж,** поліційний агент, без присяги зізнає те саме, що його товариш.

Св. **Ірина Процак,** 21 літ, гр.-кат., незаприсяжена зізнає, що знає підсудних зі семинарії. Підс. Головківна виголошувала відчити в семинарії на ріжні наукові теми. Опісля предсідник дав свідкові відчитати деякі розділи зі щоденника підс. Мартиняківної, питаючись чи це правда.

Св. **Ольга Галушка,** гр.-кат., без присяги зізнає, що ходила до державної семинарії і звідтіля знає підсудних. Була на водосвяттю в Ринку в дні 19. січня 1934 р. і тоді хтось кинув летючки. Підс. Мартиняківна цих летючок не кидала.

Св. **Михайло Квасниця,** гр.-кат., гімназійний абсольвент, відсиджує 2-літну кару вязниці, без присяги зізнає, що знає підс. Мартиняківну. З нею зустрічався і балакав на ріжні теми. Не накидав їй націоналістичного світогляду. Зате заохочував учитись і працювати над собою. Підс. Мартиняківна не мала виробленого політичного світогляду і якщо говорила на цю тему, то хіба тому, щоби заімпонувати хлопцям. На питання предсідника свідок відповідає, що тепер проблеми „революція" і „націоналізм" актуальні і тому молоді панни про них балакають.

По відчитанні зізнань св. Цесельчука предсідник замкнув доказове поступовання по год. 3-ій пополудні.

ПРОМОВА ПРОКУРАТОРА Й ОБОРОНЦІВ.

В год. 5.30 веч. почав промовляти прокуратор, опісля оборонці. Присуд западе пізно в ночі.

Нові посли до райхстаґу зі Сарщини.

БЕРЛІН, 17. 1. ПАТ. Політичні кола повідомляють, що мін. Фрік, предсідник фракції націонал-соціялістів у райхстаґу призначить кількох провідників німецького фронту у басейні Сари, а саме, Пірра, Рехлінґа, Нітмана і Кіфера послами райхстаґу. Послів призначить уже в найкоротшому часі, щоби нові посли взяли участь у святочнім засіданні райхстаґу в дні 30. січня ц. р. Одночасно мін. Ґерінґ призначить кількох провідників німецького фронту у Сарщині членами державної ради Прусії. Кружляють поголоски, що мін. Геса призначать віцеканцлером і він виїде до Парижа.

—o—

Німеччина годиться на резолюції комітету трьох.

ПАРИЖ, 17. І. ПАТ. Авас повідомляє з Женеви: Генеральний консуль Німеччини повідомив бар. Альойзія, що Німеччина годиться на резолюції комітету трьох.

Демонстрації безробітних у Ковні.

РИГА, 17. 1. ПАТ. З Ковна повідомляють, що там відбулася демонстрація безробітних коло маґістрату. Поліція розігнала демонстрантів, одного безробітного ранила.

Снігові завії в Італії.

РИМ, 17. І. ПАТ. Між стаціями Канцано і Палена застрягли в снігу три особові поїзди, які від 30 годин не можуть рушити з місця.

—o—

Гітлер виголосить велику промову.

БЕРЛІН, 17. І. ПАТ. В дні 30. січня ц. р. в роковини перебрання влади націонал-соціялістами відбудеться святочне засідання райхстаґу, на якім канцлер Гітлер виголосить велику промову.

НОВИНКИ

— **Порядок Богослужень у церкві св. Спаса в день Богоявлення Г. Н. І. Хр. (Йордан) 1935 року.** Пятниця 18. І.: Год. 8. рано Царські часи, відтак Служба Божа св. Василія Великого з Вечірнею. По заамвонній молитві освячення води в церковній загороді. Строгий піст. Субота 19. І.: **Йордан.** Год. 5. рано Повечеріє Велике, відтак Утреня. Год. 6.30 і 7.30 читані Служби Божі. Год. 8.30 архиєрейська Служба Божа без проповіди; по заамвонній молитві похід на Ринок на свячення води. По повороті з Ринку остання читана Служба Божа. Просимо отсим усіх вірних города Львова, всі наші установи, товариства і корпорації, щоб явилися в храмі св. Спаса зі своїми прапорами вже в год. 8.15 рано на повитання архиєрея, на архиєрейське Богослуження і на свячення води в Ринку. По Водосвяті обходження вірних парохії зі свяченою водою. — **Гр.-Кат. Парохіяльний Уряд св. Спаса у Львові.**

— **Концерт пісень українських композиторів** (Барвінський, Людкевич, Степовий, Козицький, Верикiвський) у виконанні **Одарки Бандрівської** передаватиме львівська радіостанція в середу, 23. січня 1935. Початок трансмісії в год. 20.00.

— **Відкинена касація.** Найвищий Суд у Варшаві розглядав 16. ц. м. касаційну скаргу девятьох українців, засуджених у Львові двох на кару смерти, а інших на довголітню вязницю, у звязку з вбивством поліційного аґента Яцини в Жовкві. Касаційна скарга, внесена адвокатами д-ром В. Старосольським і д-ром Ст. Шухевичем, вказувала на низку ухилів від приписів карної процедури і домагалася знесення присуду та переказання справи іншому трибуналові присяглих суддів. Розправа тревала пять годин, після чого суд **відкинув касаційну скаргу.** Присуд львівського суду стався правосильним і про виконання двох смертних присудів рішатиме президент республики.

— **За ОУН.** У львівському процесі гімназистів Василя Сидора і Володимира Василевського із Сокальщини запав присуд, яким першого засуджено на 4, другого на 3 роки вязниці. Обом, як відомо, закинено належання до ОУН.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягненні клясової льотерії впали виграні на такі числа: 10.000 зол. на ч. 30438, 143846. 2.000 зол. на ч. 163165. 1.000 зол. на ч. 54774, 67155, 71496, 75624. 76801. 80311. 84455. 98388 160337.

— **Іменування професорів вищих шкіл у Львові.** На внесення міністра освіти президент республики іменував у львівському університеті: д-ра Генрика Ґертнера звичайним професором польської мови і д-ра С т е п а н а Б а л е я звичайним професором виховної психольоґії та доц. д-ра Мечисл. Кройца надзвичайним професором психольоґії. На львівській політехніці іменовано: д-ра Стан. Фризе звич. професором загальної електротехніки і д-ра Маріяна Осінського надзв. професором історії польської архітектури; в академії ветеринарії: д-ра Вінк. Скворонського надзв. професором фармакольоґії та д-ра Тад. Конопінського титулярним професором ветеринарійної медицини. Крім того міністер освіти затвердив габілітації на львівському університеті д-ра Райм. Ґостковського на доцента клясичної археольоґії, кс. д-ра Петра Кавзу на доцента церковного права та д-ра Йосифа Ленчковського на доцента ґінекольоґії.

— **Справлення друкарської похибки.** У вчорашньому (12) числі „Діла“ в комунікат Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка у Львові вкралася в останньому реченні друкарська похибка. А саме замість: Члени-прихильники мають правно внести подання на прийняття їх у дійсні члени Т-ва“, має бути: Члени-прихильники мають **право по півроці** внести подання“ і т. д.

— **Задовження державних урядовців.** Анкета, переведена в справі урядничого задовження, виказала, що загал державних урядовців угинається під довгами. На одну голову припадає пересічно 1.621 зол., отже рівнається менше більше 6-місячній пенсії. Одначе бувають випадки, що задовження доходить до 1-літньої платні.

— **Обнижка самоврядних тягарів.** Міністерство внутрішніх справ розпорядило, щоби в буджетових прелімінарах самоурядів на рік 1935-6 обнизити висоту грошевих чинитьб рільничого населення в користь самоврядних установ, головно в користь сільських громад. Повітове самоврядування має обнизити данини рільничого населення, а сільські громади мають обнизити оплати за користування міськими підприємствами й урядженнями. Рогачкові оплати (копиткові, митні) слід по змозі знести, бо вони впливають некорисно на комунікацію та господарське життя, викликуючи нарікання серед населення.

— **Преміове льосування щадничих книжочок.** В централі ПКО у Варшаві відбулося 15. ц. м. льосування книжочок на преміовані щадничі вклади в першій серії. По 1000 зол. одержать власники книжочок: 6.246, 6,518, 7.328, 14.418, 15.792, 18.347, 21.722, 24.004, 25.165, 26.951, 26.992, 28.201. 28.452, 31.401, 32.220, 34.855, 34.917, 35.012, 38.226, 42.356, 44.247, 44.884, 46.396, 46.808, 47.199. Вильосовані давніше а не підняті преміовані книжочки ч. 5.754, 5.227 першої серії.

— **Кари на тих, що не придержуються цін, установлених на помаранчі.** Як ми вже повідомляли установлено детайлічну ціну на 1 кґ. помаранч 1 зол. 50 сот. Тих, що переступатимуть цю ціну, притягатимуть до карно-судової відповідальности на осн. арт. 268 к. к. Грозить таким кара вязниці до пять літ. Адміністраційна влада поміщуватиме на чорній листі купців, які не придержуються установлених цін.

— **Рішення графольоґа не є доказом.** В апеляційному суді у Львові відбулася розправа проти Соломона Унґера зі Снятина, засудженого коломийським окружним судом на 8 місяців вязниці за наклеп на поліцію. Як каже акт обвинувачення, перед кількома місяцями вплинуло до воєвідської команди поліції в Станиславові анонімне письмо проти слідчого виділу в Снятині, що закидувало йому ріжні зловживання, безправні ревізії, арештування і т. п. Воєвідська команда перевела доходження і ствердила, що донос є безосновний. Глядання за автором анониму були безуспішні. Аж звернено увагу на характер письма, яким Соломон Унґер виповів слідчому виділові наєм домівки у своїй реальности. Письмо розслідив знавець графольоґ, проф. Вальчак зі Львова, який зі 100-процентовою певністю ствердив тотожність письма Унґера з письмом аноніму. Засуджений окружним судом у Коломиї Унґер відкликався до львівського апеляційного суду, який зніс присуд коломийського суду й Унґера увільнив. У мотивах зазначено, що присуд не може спиратися виключно на рішенні графольоґа.

— **Львівська хроніка.** На головному двірці кинувся під потяг і згинув на місці 26-літній шофер Давид Райс. У залишеному листі подав за причину брак заняття. — На стації Львів-Підзамче дістався під маневруючу льокомотиву Ів. Сікорський та тяжко поранився.

— **Краєва хроніка.** У Бережанах арештували пошукуваного стежними листами за зводинство нелітніх учителя І. Колковського. — В Оставах Чорних (Станиславівщина) арештували бувш. команданта поліц. станиці Ґарбяка, начальника громади Мельничука та купців Тавів. Їм закидують обманство на шкоду обезпеченевих товариств.

— **Вихрестка, що стала подвійною жінкою.** У Стрию арештовано Реґіну Дікельсан під закидом двоженства. Ще в 1912 р. вона, будучи жидівкою, в Шикаґо вихрестилася в гр.-кат. обряді і вийшла змуж за Андрія Гасяка з Незнанова. В 1922 р. вернулася до Галичини з донечкою Марією, і перебувала якийсь час у родинному селі чоловіка, звідки втікла до Стрия, лишаючи дитину у тестів. Тут познайомилася з одним жидом і вийшла за нього замуж, затаївши, що вихрестилася, є замужною і має дитину. З другого подружжя мала двоє дітей. Аж недавно перший чоловік прислав їй папери і зажадав, щоби вернулася до Америки з донькою. Вона рішилася вернутись до першого чоловіка і почала старатися за паперами, при чому виявилося, що вона є подвійною жінкою. Справою занявся суд.

— **Подаж і попит праці.** Дирекція залізниць в Кракові оголосила, що прийме 50 кандидатів на урядовців руху з скінченою середною школою. Зголосилося 1.600 молодих людей, не тільки зі середною школою, але й з університетськими студіями. Найкраща ілюстрація до подажі і попиту на ринку інтелектуальної праці.

— **Бугай в адвокатській канцелярії.** Один селянин привів до Дрогобича бугая, якого купив місцевий різник. Коли вів його з торговиці до різні, бугай вирвався йому з рук і побіг до ринку. Серед людей настав переполох, аж врешті бугай вбіг до сіней дому Штерибаха під ч. 10. Тут задержався перед ювилерською виставою, а коли ювилеер замкнув залізні двері, бугай побіг сходами на перший поверх, де находиться канцелярія адвоката Шустера. Налякана мундантка повідомила про це телефонічно поліцію, яка прибігла на місце. Тимчасом бугай побіг дальше коридором, не даючись зловити. Вкінці шофер Ґльоґовер закинув йому куртку на голову, спутав його і щойно тоді удалось вивести бугая на вулицю.

— **Великий політичний процес.** В Лодзі розпочався великий процес проти 19 членів народової (ендецької) партії, яким акт обвинувачення закидує, що хотіли звалити теперішній державний лад, закликаючи летючками і рефератами до збройного виступу проти влади. Обвинувачені зазначували у своїх промовах, що революція є неминуча та що мусить прийти до вирішної боротьби. На зїзді в Лодзі рішено повести конспіративну акцію. В летючках сказано, що державну владу захопить незабаром народова партія. Обвинувачені визначили навіть речинець того перевороту на 27 травня 1934. В тому дні мали відбуватися самоврядні вибори. Крім того закинено обвинуваченим, що викликали бурхливі події в катедрі і під катедрою в Лодзі. До розправи, що потреває довший час, покликано 167 свідків.

— **Самостračення отруєю.** Уряд Естонії видав розпорядок, що засуджений на смерть може на пять минут перед визначеним страченням сам відобрати собі життя, заживаючи сильну отрую. Склад отруї устійнений точно державною санітарною владою.

— **Обезпечення дітей колишнього цісаря Карла.** Австрійські легітимісти обезпечили діти останнього цісаря Карла на значні суми в одній з більших віденських асекурацій. Якщо в найближчих роках діти Карла не одержать своїх повних цісарських прав, виплатять їм обезпечену суму.

— **В пащах акул.** Біля порту в Гавані зударився корабель „Сітрейч" з рибацьким судном, яке розбилося і пішло на дно моря. На судні находилося 12 рибаків, з яких тільки пятьом удалось урятувати. Сім рибаків впало жертвою акул, які хмарою кинулися на них і потягли на море, де зробили собі з них пир.

— **Їзда під вагоном.** Як повідомляють з Лінцу, під вагоном орієнтального експресу, що прибув з Румунії, знайшли двох хлопців, що держалися осі. Їзда на морозі так їх виснажила, що вони ледви давали знаки життя. Їх привели до стацийного будинку, де вони прочуняли. Оповіли, що вони сакси із Семигороду і вибралися в дорогу до Франції, щоби вступити до чужинецької легії. Їх відставлять шупасом назад до Румунії.

— **Америка хоче знову збогатитися на війні.** Президент Рузвельт предложить новому конгресові у Вашингтоні в січні ц. р. проект закону, щоби федеральна влада могла на випадок війни брати для себе приходи із збройного промислу в Америці. Він дораджує, щоби конгрес уповноважив президента Злучених Держав, на випадок війни встановити програму для устійнення цін і вжиття приватної індустрії для виробу муніції, без признання власникам зисків, які моглиб бути наслідком війни. Власники моглиб мати лиш такі зиски, що мали в останніх трьох роках мира і крім того ще 5 проц., а решта зиску у формі податку йде до федеральної каси. Таким робом одна група індустрії не може користати коштом других, бо ціни будуть устійнені. Навіть купуючі муніцію не будуть боятися надмірно високих цін, що могло би статись через великий попит за продуктами.

—o—

З нових видань.

ЮРІЙ КОСАЧ: *„ЧЕРЛЕНЬ"*. Поезії. Львів, 1935. В-во „Ізмараґд", ст. 80.

Рівно рік тому витали ми появу збірки нового молодого поета. У такому великому народі як наш повинен щонайменше щороку заявлятись новий непересічний поет, а поетичних збірок могло би бути бодай пів сотні. Великий жест робить у нас видавець, коли знайомить загал із новим поетом; — навіть еліта, що любить знати нові прізвища нелегко заглядає до збірки з поезіями.

Прізвище Ю. Косача могло щойно цього року дійти до відома читачів літератури. Цей молодий автор видрукував за цей рік неодну поезію та новелю, дав 1-ий том повісти і проявив різностороннів талант. Приємно ствердити, що виступає він уже з багатими літературними засобами — знає мовний матеріял, відчуває різні відміни форми між якими можна вибирати, має смак для нових европейських напрямків. Та найприємніше те, що коли беремо збірку такого поета забуваємо про різниці кордонів, які залишають інколи у мові такі прикрі сліди на поодиноких творах. Косач пише загальною літературною чистою мовою дарма, що свідомо втягає у свій словник неодно слово такої багатої на анахронізми мови Полісся і неодин сміливий новотвір.

Має за собою Косач гарну літературну спадщину, що перейшла до нього з рідні Драгоманова та Лесі Українки. Вроджений літературний хист поєднався в ньому з доброю літературною освітою. У сучасній літературі щораз важче працювати самоукам і небесним птахам, що не сіють та не орють. У його поетичному дебюті „Черлень" можна добачити впливи рідної сільської землі з подувами европейських осередків.

Створити із таких впливів гармонійну цілість дуже важко. Вражає нас мимохіть, коли прості рідні речі поет починає описувати модерними строфами, де кожне кільце нагадує складну машину. Та чи є щонебудь простого для поета з уявою? А уява — перша умовина, щоб бути поетом.

Оспівує Косач усе від Волиня до Парижа і від перського кота до Жанни д'Арк і Сервантеса. Різновартність тем, що находять на нього, наче спокуси за вікнами великоміських вистав, розсіває його; за часто зупиняється він тільки на мить при якоюсь вражінню одним перелетним поглядом, якби не мав часу затямити його. Низка вражінь — широка, але хоч би була широка як світ, поет мусить вибирати між ними, зупиняючись тільки на тих, що найближчі його уяві.

Косач не може знати ще глибини своїх почувань ані межі своїх засобів. Психічно переходить він стадію боротьби за світогляд між такими двома бігунами, як національний порив і погорда до дешевих патріотичних фраз. Та звідки взяти в собі сили, щоб загартовувати гаслами інших, коли кожне з гасел давно оспіване та змеханізоване, а до нових треба нових ідей?

Хоче Косач бути сильним і ніжним водночас. Минуле батьківщини та інших народів має так багато геройських зразків! Зворушуватись можна хвилиною, що минає і спомином, що вернутись не може, але поезія це тільки строфа, складена із слів, так чи інакше дібраних і настроєвих. Тимто Косач, як більшість молодих поетів шукає якомога нових слів і нової музики. Коли находить їх — пяніє від них і не має вже сили перевірити, чи є ще поза ними рівносильна думка. Не кажемо тут про „думки", як їх шукаємо у фільософічній прозі або доказовій статті, а про той мотив, що рішає поетові вибирати означену тему.

Змагання за нову поетичну форму у Косача замітне. У молодого поета треба це оцінювати як шукання нових засобів для вислову того, що ще бурлить у ньому тепле і наболіле. Наводити зразки його поезій? Ті, що читають поезії не задовольняться двома чи трьома, а мусять мати цілу збірку, для інших навіть один вірш за багато.

м. р.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Знову заморський лист.

Не забуває мене мій добрий заморський приятель, спасибі йому — прислав мені знову письмо. І знову про загальні збори. Лист настільки цікавий, що я, хоч і без позволення, подаю до загального відома:

„Дорогий Друже!

Раджу Тобі не рухатися з Галичини, бо будеш тікати назад. Ти нарікаєш, що в Вас і це не так і не те дуже, але напевно такого нема як у нас. Параґвай гарний кусок землі, але люди в нім... пожалься Боже. Один на одного як вовки. Тут і денаціоналізація і майоризація, а наші і в голову собі цього не покладають, чубляться до крови за леда дурничку. Наприклад: одні кажуть: „Ґенерал Паольо де ля Ванзеґо має дві блюзи!" На те другі: „Неправда, бо три!" Починається баталія, цілі шпальти наших ґазет (є тут пару і всі ледви животіють!) заповнені статтями за і проти блюзок ґенерала. Дискусія з часом прибирає на ударній силі, головна тема — блюзи — йде в тінь, а на перше місце вибиваються особи тих, що пишуть. Один на одним сухої нитки не лишає. Вкінці все те опиняється в суді і параґвайський суддя остаточно вирішує справу образ.

Отак, брате, хоч сядь та плач. Пробували деякі інтервеніювати, але ніщо з цього не вийшло.

Не все подаю Тобі до відома тільки мимоходом, бо властиво мав я писати про що іншого.

Як я згадував у попереднім листі, відбулися в нас одні клясичні загальні збори. Тепер можу Тебе успокоїти: вони ще не були найкапітальніші. В останніх днях ми мали далеко ліпший спектакль.

Відбулися збори „Нашої Крамниці" — інституції, що істнує ще з часів Амеріґа Веспуччі, бо між моряками було кілька наших земляків. Тож то, друже, були збори! Тут уже не старі провалилися, а молоді виграли, як на зборах, про які я Тобі писав, але старі валили середняків. Середняки ніби то щось плянували, є тим часом один з найстарших імігрантів, який був досі президентом (не Параґваю, а „Нашої Крамниці"!) получився з прихильниками уругвайської орієнтації і побідив на цілій лінії. Середняки були сконфужені, начеб дикий кіт між них скочив. Оглянулися аж тоді, коли вже було за пізно. Тепер ходять з довгими носами і нарікають: „Подумайте! Службовці інституції були повновласниками на загальних зборах"... „Уявіть собі! В урні було більше карток як голосуючих!"

Далебі не знаю, що це була за комбінація: старенький президент плюс службовики плюс співчуваючі Уруґваєві? Жажда почести? Боротьба за презенційні марки? Штука для штуки?...

Можливо і все разом і кожне зокрема. В нас загалом і все можливе і ніщо неможливе...

Пиши до мене. Але не в мінорнім тоні так як я. Пиши про згоду, розум, далекозорість, витривкливість, ідеалізм і тим подібне. В Вас там напевно цього досить, тому порадуй душу.

Здоровлю Тебе щиро
Твій..." (підпис).

Напишу до Тебе, мій заморський Друже, про все і... напевно порадую Твою душу!

Галактіон Чіпка.

Відозви й комунікати.

ДО ВСІХ ФІЛІЙ І ЧИТАЛЕНЬ Т-ВА „ПРОСВІТА" В КРАЮ.

Ті філії і читальні, що дотепер не надіслали ще **звідомлення з цілорічної своєї діяльности за 1933 рік,** виготовлять його і найдалі до **дня 10. лютого ц. р.** відішлють до централі.

Філії і читальні виготовлять **звідомлення** з цілорічної діяльности за **1934 рік.** Виготовлені звідомлення мають читальні найдалі до дня **10. лютого відіслати** до своїх філій, а філії разом зі своїми звідомленнями найдалі до кінця місяця лютого ц. р. відіслати до централі.

Філії і читальні обовязані відбути до кінця лютого ц. р. свої **загальні збори.** На філіяльних зборах вибрати відпоручників на збори Матірного Товариства (диви статут, §. 18, буква „В", уступ 3). На зборах читалень вибрати відпоручників на збори своїх філій (диви статут §. 18, буква „В", уступ 3) і відпоручників на збори Т-ва „Просвіта" (диви статут, §. 18, буква „В", уступ 5). Спис вибраних відпоручників на збори Т-ва „Просвіта" відіслати до централі разом з відписом протоколу зборів, на яких вибрано відпоручників.

Не сміє забракнути ні одного звідомлення філій і читалень! Речинець висилки звідомлень мусить бути додержаний, щоби в час можна було виготовити звідомлення з діяльности цілої просвітньої організації і доручити його ще перед зборами централі філіям і читальням.

При цій нагоді **принаглюємо** справу розбудови читальняних бібліотек.

Канцелярія Т-ва „Просвіта".

ПОМОЖІМ ЧИТАЛЬНІ НА ЗАХІДНИХ ОКРАЇНАХ.

В Ришковій Волі, ярославського повіту, на наших західних окраїнах, хоче з весною цього року місцева читальня „Просвіти" приступити до будови власного поверхового дому. Площа величини 1.600 $м^2$ вже є, є цемент, вапно, камінь і пісок, є вже 30.000 цегол (а потрібно 100.000), плян будови готовий і заплачений. Усе це постарали члени читальні і місцеві громадяни своїми жертвами. Даром дали і дадуть ще свій труд при будові, але треба ще ріжного матеріялу, що його мусять купити за гроші. А цих грошей так бракує.

Читальня гарна і село добре. Передплачують 6 часописів, а читають їх у читальні аж 13, бо там на заході жаждуть рідного слова. Що неділі мають популярні виклади, є хор, бібліотека. Сходяться у старім, малім, деревлянім парохіяльнім домі.

Працюють і хочуть працювати. Для праці треба їм дому, в якому найшли би приміщення читальня, кооператива, молочарня і т. д. Самі не дадуть собі ради, бо вбогі і знищили їх дощі підчас жнив і повінь мин. року. Просять помочі і чекають на неї. Хто може, нехай шле грошеві жертви на адресу: о. Теодор Левицький, парох у Ришковій Волі, п. **Bobrówka**

—o—

З кіна.

КІНО „КОПЕРНИК": „СМЕРТЬ ВІДПОЧИВАЄ".

Фільма ця зроблена на підставі мало відомого американського письменника, відбігає своєю темою від пересічних американських кінових продукцій. Досить зручно переведена тут смілива концепція, як почувалась би позасвітна примара між людьми, якби у людській подобі хотіла за три дні вичерпати всі земні солодощі. Ця примара — смерть у власній особі, що хоче відпочити серед омен дрібного життя. Тут на землі появляється вона у приваблливій постаті і є такі, що йдуть за нею не прочуваючи, куди вона їх веде. Кілька картин, що навівають ніякове почування — зрештою цікаве видовище. Головну ролю грає відомий артист Фредерік Марч.

—o—

Дописи.

РОГАТИН.

Курс передовиків хліборобського вишколу молоді відбувся заходом філії „Сільського Господаря" в Рогатині. Це був однотижневий рільничий курс, що тревав від 10.—15. м. м. На курсі було 110 учасників, у тім 26 дівчат. Заступлені були 32 села рогатинського повіту, де добре розвиваються кружки „Сільського Господаря". Деякі села вислали від 5—10 учасників. Викладали на курсі інж.-агр. В. Вакульський, агр. Дияченко, агр. П. Онуфрик. Викладали в короткому нарисі найже всі ділянки сільського господарства в ранішніх годинах, а по обіді перепитували курсантів та пояснювали незрозумілі ділянки сільського господарства. Курсанти виявили дуже велике зацікавлення викладами та навчились головних засад ведення конкурсових змагань молоді, котрі з весною розпічнуться у більших розмірах в кожному селі рогат. повіту. Молодь зрозуміла духа часу і бачить що найкраще поле до попису — це конкурсові змагання на хліборобських ділянках господарства і привчування себе до кращого ведення господарства, як досі. Цей курс передовиків з в. м. був здається, один з найчисленніших і дуже добре ведений під умілим проводом інж.-агр. Вакульського. При закінченні курсу відбулося загальне перепитування курсантів з викладаних ділянок сільського господарства. Зроблено спільну знимку. На закінчення

курсу дир. П. С. К. Поритко виголосив до курсантів високо патріотичну і змістовну промову. Від курсантів дякував агрономам курсант п. Главур з Черча. Відспіванням нац. гимну закінчено курс.

ГОРОДЕНЩИНА.

Концерт у честь Федьковича в Корневі. Старанням виділу Читальні „Просвіти" в Корневі улаштовано дня 23. грудня концерт у 100-ліття уродин О. Ю. Федьковича. В дуже добре підібрану і вивчену програму ввійшли хорові продукції, життєпис О. Ю. Федьковича, декламації і реферат про працю О. Ю. Федьковича для українського народу. Співав місцевий хор, зложений виключно з селян, під батутою емерит. управителя школи п. Ступинського. Слідно було великий вклад праці диригента і членів хору. Найкраще вийшли пісні мужеського хору. І декламації вийшли не зле. Декламували виключно селяни у місцевих народних строях. Молодий господар Андрухів Дмитро віддекламував „Празник у Гакові" з хистом правдивого артиста. Реферат про Федьковича виголосив голова читальні о. Пісецький. Він говорив не лише про саму працю поета, але також, і то дуже влучно, перевів анальогію тодішніх і теперішніх обставин. Концерт закінчено національним гимном. Простора саля Народнього Дому була битком набита виключно місцевим населенням, бо пов. староста зазначив на дозволі, що в концерті може брати участь лиш населення Корнева. Той сам староста позволив на концерті в Корневі 12. VIII. 1934 співати „Боже Великий Єдиний", а заборонив пісню „За Рідний Край". На цім концерті навпаки: позволив співати „За Рідний Край", а заборонив „Боже Великий, Єдиний".. По концерті відбувся чайний вечір для членів читальні (це знову староста зазначив на дозволі). Учасники цього вечора, головно молодь, при чаю і гутірці перевели приємно кілька годин. Вислід концерту і чайного вечора під оглядом матеріяльним добрий, під оглядом моральним ще кращий. Місцеве населення переконалось наочно, а населення сусідніх сіл з оповідань, що село само власними силами коли йде і працює згідно з місцевою інтелігенцією у своїх рідних установах, може багато зробити для себе і для свого народу. Це повинно бути прикладом для тих, що не хотіли працювати у своїх рідних установах, а тепер працюють у всяких „пшиспособенях" та „кулках млодзежи", і то звичайно без ніякого висліду.

КАМІНКА СТРУМ.

Свято „Просвіти". Дня 23. грудня м. р. заходом місцевої філії „Просвіти" відсвяткувала Камінеччина 66-літні роковини праці Т-ва „Просвіта". Свято мало характер просвітно-Федьковичівський. В улаштуванні свята взяла участь кам'янецька округа під кермою нашого духового провідника 87-літнього о. шамбеляна М. Цегельського. Величаву академію розпочав Впреп. о. шамбелян річевим вступним словом, зясовуючи в сильних словах з молодечою вервою історію, ідею та значіння „Просвіти" для всього нашого народу. Слова старенького священика-громадянина зробили велике враження на численно зібраних присутніх з усього повіту. Не менш річевий був реферат д-ра П. Мінка на тему: „Праця Ю. О. Федьковича в „Просвіті" та його літературна творчість". Велике враження викликало теж при закінченні свята слово від селян, що його виголосив п. Малиновський зі Стрептова. Треба ще згадати про декламацію молодої селянки М. Зубиківної зі Стрептова, що милим дівочим голосом дуже удатно відтворила духа Федьковичівської поеми „Думи мої" та декламацію п. Ф-ка. Хорові точки виконали три хори: хор місцевої філії „Просвіти" під дириґентурою д-ра Кокодинського, хор мішаний читальні „Просвіти" в Батятичах в чудових народніх строях та мужеський хор з Колодення. Хорові точки були виконані незвичайно дбайливо з численними наддатками. Свято звеличав теж своїми точками м-р К. Лиско, що по мистецьки виконав два скрипкові соля при фортепяновому супроводі п. О. Карпяківної. Свято це викликало велике враження на селянах з довколишніх сіл, що прибули масово, не зважаючи на сильний мороз. Великий успіх свята слід приписати головно заходам і праці молодого та рухливого драматично - музичного кружка при філії „Просвіти" в Камінці Стр.

ХОДОРІВЩИНА.

Свято „Просвіти" і Федьковича в Ходорові. Дня 23. XII. м. р. заходом філії Т-ва „Просвіта" відбулося в Ходорові свято „Просвіти", получене зі святом 100-ліття уродин Ю. Федьковича. Свято почалося в місцевім храмі торжественною Сл. Божою, яку відправили о. о. Тарнавський і Волинець. Річеву, гарно продуману проповідь виголосив о. Миндюк, парох Григорова. По Сл. Божій духовенство відправило панахиду за членів Т-ва „Просвіта". На Сл. Божій співав дуже гарно хор К. А. У. М. з Дуліб. В год. 15. розпочалася академія в салі „Україн-Банку" в Ходорові. Свято почав хор. чит. „Просвіти" з Бориничів відспіванням просвітянського гимну. Вступне слово про значіння, завдання та заслуги Т-ва „Просвіта" в нашому культурно-національному житті виголосив дир. Бачинський з Рогатина. Дві декламації: „Здоров чесному соборову „Просвіти" у Львові" і „Довбуш" виголошені були бездоганно з чуттям та зрозумінням. Першу виголосила п. Заборська, другу п. Вишиванний. Слово про значіння Ю. Федьковича для культурно-національного життя українського народу виголосив популярно м-р О. Кеницкевич. Дуже добра була точка студ. Юрка Шуделича, який своїм гарним голосом звеличав свято відомими піснями, здобуваючи багато оплесків. Слід згадати про працю дириґента п. Прокопика над відспіванням хору К. А. У. М. у Дулібах, який відспівав „Блажен муж", „Задзвенімо", „Засяло сонце", і „Пишається катер смерти". Хор чит. „Просвіти" в Бориничах відспівав „Марсельєзу", „Думу про зруйнування Січи", „Сонце заходить" та „Учітеся брати мої". Вечором відбувся концерт з тою самою програмою. Жаль тільки, що мало було на салі громадян із самого Ходорова.

Приявний.

—o—

СПОРТ.

ЛЕЩАТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ ЗА МИСТЕЦТВО УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТА.

Лещетарський Субреферат львівської округи повідомляє, що в неділю 20. січня відбудуться змагання за мистецтво українського студента (нтки) і заразом змагання за відзнаку справности У. С. С. Старт: год. 11·30 біля читальні „Просвіти" в Винниках. Вписове від змагуна 20 сот. Зголошення слати: У. С. С., Львів, Руська 3. І. пов., до дня 18. І. Пояснення траси бігу відбудеться в суботу 19. ц. м. в год. 19-ій у домівці У. С. С.

ДУЖАННЯ АТЛЯТІВ.

В середу 16. ц. м. Щербінський виграв з мадяром Чаєю. Преллер поклав Когута, Валюшевський Мартинова, Ляндав Судмана.

В четвер 17. І. турнір кінчиться.

—■—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ:

Włodzimierz Bączkowski: WSCHÓD A POLSKA. Warszawa. 1935. Wydawnictwo kwartalnika „Wschód". Стор. 26, ф. 7-о.

ЖУРНАЛИ:

MORZE, organ Ligi Morskiej i Kolonjalnej. Warszawa, styczeń 1935. № 1. P. XII.

WSCHÓD - ORIENT. kwartalnik poświęcony sprawom Wschodu. Warszawa, czerwiec—grudzień 1934. Nr. 2—3—4. R. V.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича:

Брошнів Осада:

18. І. „Княжна чардаша".
19. І. „Катерина".

Брошнів Село:

Год. 3 попол. 19. І. „Серед бурі".

Управа театру подає до відома, що дня 10. І. вернувся до театру п. Йосиф Стадник та обняв артистичний провід тетру.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 18. І. год. 7·30 веч. „Роскішна дівчина".

Субота, 19. І. год. 7·30 веч. „Роскішна дівчина".

Театр Ріжнородностей.

Пятниця, 18. І. год. 7·30 веч. „Нічні Лети".

Субота, 19. І. год. 7·30 веч. „Нічні Лети".

Кіна.

АДРІЯ: „В погоні за чорною маскою" „Сховайте ваші світки".
АПОЛЬО: „Ігумен Корденький" (Оборона Ченстохови) з Кар. Адвентовичем.
АТЛЯНТИК: „Пан без мешкання".
ВАНДА: Шангай Експрес. „Тайна Білого Пекла".
ҐРАЖИНА: „Весняний вальс", „Ескімо".
КАСІНО: „Світ сміється" (совітська комедія).
КОЛІСЕЙ: „Подружжя з обмеженою порукою", ревія „Маски та масочки".
КОПЕРНИК: „Смерть відпочиває".
МАРУСЕНЬКА: „Тайна сальону краси" та ревія „О. Кей".
МІРАЖ: „Гільтайська трійка" (Фліп і Флап) „Чарді ратує Европу".
МУЗА: „Навіщо працювати?" (Льорель і Гарді), „Грішник".
ПАЛЯС: „Циганські мельодії".
ПАН: „Бастер роздає мільйони" „Князь Аркадії".
ПАСАЖ: „Поворот Шерльока Гольмса", „Геть із країною".
РАДІ: „Радісна година", Мікі-Маус.
СВІТ: „Піснею завойовую світ".
СОНЦЕ: „Марш Радочів" та ревія.
СТИЛЕВЕ: „Гоплям!" з Кларою Бов і ревія „На 100 HP".
УТІХА: „Смерть і загадка" (Гарі Піль) і ревія.
ХИМЕРА: „Вкрадено людину" (Лілі Даміта, Анрі Гара).

Закордонне радіо.

Пятниця, 18. січня 1935.

Відень (506,8) 15·40, 19·25 Концерт, 17·25 Скрипка, **Прага** (470,2) 17·00 Квартет, 19·10 Весела авдиція, **Париж** (1648) 13·30 Концерт, 21·00 „Вакхантки" Евріпіда, **Берлін** (356,7) 18·30 Шубертові й Вольфові пісні, 19·00 Легка музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 18·00 Танк. музика, 21·00 Нова німецька музика, **Кельн** (455,9) 17·45 Музика та пісні, **Мінхен** (405,4) 12·0, 16·00 Концерт, **Будапешт** (550,5) 19·30 Опера, **Міляно** (368,6) 13·00 Популярна музика, 21·30 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 17·10 Легка музика, 20·45 „Фільмова зірка" оп. Ваннбергера.

Субота, 19. січня 1935.

Відень (506,8) 18·00 Концерт. 19·25 Пісоньки, 21·45 Емерик Кальман, радіо попурі, **Братислава** (298,8) 20·40 „Доротея" оп. Офенбаха, **Кошиці** (259,1) 16·00 Для Закарпаття, 17·45 Військ. орх., **Прага** (470,2) 10·15 Легка музика 17·05 Нар. пісні, **Париж** (1648) 13·00 Симф. концерт, **Берлін** (356,7) 13·15 Танк. музика, 19·0 Фаст, **Кенігсвустергавзен** (1571) 20·10 Танк. вечір, **Мінхен** (405,4) 17·50 Форт., **Будапешт** (550,5) 21·500 Веч. музика, 22·40 Концерт, **Міляно** (368,6) 20·45 „Богема" оп. Пуччінія, **Рим** (420,8) 22·00 Концерт, 22·30 Легка й танк. музика.

—o—

Львівське радіо.

Пятниця, 18. січня 1935.

6·45 Ранішня авдиція, 7·50, 22·40 Реклям. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10, 13·05 Концерт, 12·45 Еміґрантки, 13·00 Полудн. денник, 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Година спогадів — авд. любих старих мельодій з гр. пл., 16·45 Авд. для хорих, концерт, 17·15 Скрипковий ресітал Марі Марко, 17·50 Огляд періодиків, 18·00 Культурне й мистецьке життя Сільва рерум, 18·35 Про моралізаторство в літературі, 18·15 Квартет ч. 6. д-моль. Будапешт. смичк. квартету з гр. пл., 18·45 Львів давно і сьогодні, 19·00 Спів, 19·20 Актуальна гутірка, 19·30 Здоровить тебе гр. пл., 19·50 Світовий комунікат, 19·54, 19·57 Спорт. вістки, 20·00 Куток краєзнавчого т-ва, 20·05 Муз. гутірка, 20·15 Симф. концерт; Веч. денник, Як працюємо, 22·30 Рецитації поезій, 23·00 Комунікати, 23·05, 23·30 Танкова музика.

Субота, 19. січня 1935.

6·45 Ранішня авдиція, 8·00 Фр. комунікат для учасників міжнар. авт. рейду в Монте Карльо, 7·50 22·00 Реклям концерт, 10·30 Свято Йордану, 11·30 Гр. пл., 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Концерт орхестри, 13·00 Полудн. денник, 13·05 Старі вальси з гр. пл., 15·30 Експорт 15·35 Біржа, 15·45, Найновіші гр. плити 16·30 Театр Уяви: авд. для дітей „Маргаритине весілля" з муз. ілюстрацією, 17·00 Концерт, 17·50 Кімнатні ростини зимою, 18·00 Львів у боротьбі за своє літер. обличчя, 18·15 Скрипка, 18·45 Як повстає гарна книжка, 19·00 Польські нар. пісні (Шлемінська) в супр. форт., 19·20 „Сувалки" (відч.), 19·30 Репортаж із позн. фабрики „Центра", 19·00 Світовий комунікат, 19·52—19·56 Спорт. вістки, 20·00 Муз. карнавалова мозаїка (орх., солісти), 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Монюшко: Кримські сонети (Ал. Добош, тенор), орхестра, 21·45 Прус у новому освітленні, 22·15 Фр. комунікат для учасників міжнар. авт. рейду в Монте Карльо, 23·20, 23·35, 24·00 Танк. музика, 23·00 Комунікати.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·29 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 25·96, Париж 34·93 1/2, Берлін 212·60, Цюріх 171·44, Голяндія 358·10, Прага 22·12, Італія 45·29, Нюйорк кабель 5·32 1/4, Нюйорк чеки 5·31 3/4.

Золото: Долари 8·910—8·930, Франки фр. 34·30—34·60, Дукати 81·50—82·00, Корони 36·20—36·50, Рублі 45·59—46·32.

Срібло: Корони 0·32, Рублі 1·25, Фльорени 0·07—0·08.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 16. січня ц. р. з приводу зниженої тенденції цін на масло не ставить. Кооперативам платив за:

		франко Львів
1 л. молока від 12. — 17. І.		0·15 „
1 л. сметани		0·60 „
1 к. яєць		4·10 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло знижкова, на молоко і сметану слаба, на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 17 січня ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, франко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (вул. Б. Глібовицького 23):

Когути мол.	І. кл.	за 1 кг.	0·85 зол.
Кури	„	„	0·95 „
Качки	„	„	1·01 „
Індики	„	„	0·95 „
Годовані гуси	„	„	0·90 „
Пантарки	„	„	1·10 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

Когути мусять бути молоді без острог.

ОПОВІСТКИ.

Збаращина! Звичайні Загальні Збори Товариства „Український Дім" в Збаражі відбудуться дня 2-го лютня 1935 р. в годині 10-ій у власній салі. Виділ.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ВАННИ, насіди, балії поручає найдешевше Войтіх Заяць, Оссолінських 14. 811 7-10

МАҐІСТЕР ПРАВ шукає практики в адвоката. — Адміністрація Діла під „Здібний". 866 2—2

ДАРОМ вишлю цікаву книжку кожному, хто надішле марку за 25 сот. на почт. пересилку. Адресувати: Микола Романюк, Коломия, Тарновських 178.

ПРОДАМ ДІМ, сад, пасіку. Малиновська Кривчицька Кольонія. 869 1—1

ВДОВА працьовита, чесна, інтелігентна прийме посаду господині в українськім домі, найрадше у священика. Листи до Адміністрації під „Вдова". 872 1—1

ОГОЛОШЕННЯ.

Затямте! МІНЦЕР Фотограф СТАНИСЛАВІВ (Пасаж Гартенберґів). 815 6—7

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 5 текстов. шпальти. 4 оголошенев. шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0.35
„ одношпальтовий в тексті і новинках „ 0·60
„ „ на першій сторінці . „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденция по зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . . „ 0·10
шукаючі праці . . . . „ 0·07
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . . зол. 480·—
„ „ 1/2 . . . . . . „ 250·—
„ „ 1/4 . . . . . . „ 130·—
„ „ 1/8 . . . . . . „ 70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.